

самого матеріалу, порівнюючи з однолітками, які не мають таких порушень. В здобувачів освіти, які мають проблеми з порушенням зору, спостерігається порушення постави. Всі опитані говорили, що вони не мають проблем із зором. В такому віці діти не можуть визначити погіршення свого зору. Тому велику роль відіграє вчасна діагностика порушення зору. Більшу частину свого часу дитина проводить в школі і найчастіше проблеми помічають педагоги (початкової школи).

Для молодших школярів з порушеннями зору у початковій школі повинні бути організовані спеціальні корекційні заняття: ритміка, лікувальна фізкультура, корекція вад мови, заняття з соціально-побутового і просторового орієнтування, розвитку зорового сприймання. Таким чином, учителям необхідний тісний контакт і зі шкільним психологом, і з тифлопедагогом, і з батьками, для того, щоб допомогти сліпій і слабозорій дитині адаптуватися у шкільному соціумі.

Вчитель інклюзивного класу повинен:

- знати ступінь порушення зору дитини, уявляти його індивідуальні можливості і потреби;
- підтримувати тісний контакт з дефектологом, психологом, логопедом, батьками дитини; використовувати всі збережені та порушені аналізатори;
- проводити на всіх заняттях роботу по навчанню орієнтування у просторі;
- продумати, де посадити такого учня (слабозору дитину – на першу парту у середньому ряді) [2, с. 14].

Отже, в результаті проведеного дослідження виявлено зниження гостроти зору у здобувачів освіти на 10%. Тому основним завданням педагога, особливо в початкових класах, має полягати навчання дітей правильного і раціонального використання цифрових електронних пристроїв, особливо в період дистанційного та змішаного навчання. Під час уроків систематично проводити розвантаження на зорову систему: фізкультхвилинки, гімнастику для зору, пальчикову гімнастику і невеличкі руханки для дітей.

Адже, здорові діти – здорова нація!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Путівник для вчителів: Навчально-методичний посібник. Київ. 2010.
2. Седнева В. О. Основи корекційної роботи з учнями, які мають особливості психофізичного розвитку : методичні рекомендації. Миколаїв : ОШПО, 2011. 36 с.

*Рябошанка Марина Юріївна,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

*Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

ГРОМАДСЬКІ БАТЬКІВСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У ВПРОВАДЖЕННІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Кожна людина, незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, має право на одержання освіти, якість якої не різниться від якості освіти здорових людей.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), лише 20 % народжених дітей умовно вважаються здоровими, інші – або страждають порушеннями психофізичного розвитку, або знаходяться в стані між здоров'ям і хворобою. Визнання прав такої дитини, її інтересів, потреб, надання допомоги у процесі соціалізації та вибору професійної діяльності є дуже важливим на сучасному етапі розвитку освіти. Тому актуалізується питання інклюзивного навчання, що передбачає спільне перебування дітей із порушеннями психофізичного розвитку з їхніми здоровими однолітками.

У 24 статті Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю наголошується «на праві осіб з інвалідністю на освіту... без дискримінації й на підставі рівності можливостей... та забезпечення інклюзивної освіти на всіх рівнях і навчання протягом усього життя» [1].

Під час організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами важливими є не тільки готовність і компетентність працівників школи, а й залученість батьків. Саме батьки, що виховують дітей з інвалідністю у громаді, виступають важливою рушійною силою для позитивних змін та включення власних дітей у суспільство.

Активна життєва позиція батьків, що виховують дітей з інвалідністю, сприяє створенню та розвитку нових організацій, що впливають на прийняття рішень місцевої влади, відстоюють реалізацію прав дітей.

Важливим нормативно-правовим документом, що регулює діяльність громадських організацій, є Закон України «Про громадські об'єднання». Цей документ визначає поняття «громадське об'єднання» як добровільне об'єднання фізичних осіб або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів». Громадське об'єднання розрізняють за організаційно-правовою формою як громадську організацію або громадську спілку. Громадська організація – «це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи» [2].

В Україні досить розгалужена система громадських організацій (далі ГО), що були створені батьками дітей з інвалідністю. Ці організації функціонують у

різних містах країни. Деякі з них: ГО «Товариство реабілітації жінок з інвалідністю та жінок, які виховують дітей з інвалідністю «АСОЛЬ»; ГО «Спілка батьків молоді з інвалідністю «Перспектива»; ГО «Особливі діти», Кіровоградська обласна; ГО матерів дітей-осіб з інвалідністю та осіб з інвалідністю «Серце матері»; ГО дітей-осіб з інвалідністю та молоді з ДЦП «Наша родина»; Благодійна організація «Одеська міська благодійна організація допомоги дітям з синдромом Дауна «Сонячні діти»; ГО батьків дітей з інвалідністю «Богдан»; Волинська ГО батьків дітей із синдромом Дауна; Спілка батьків інвалідів із розладами аутичного спектру «Янголята»; ГО батьків дітей із психофізичними вадами розвитку «Повір у себе»; ГО «АБ «ОСОБЛИВИЙ КІНДЕР»; ГО «Товариство батьків дітей з інвалідністю та їх друзів «Зоря надії»; ГО «Об'єднання батьків дітей хворих на цукровий діабет «Інсулін»; Тернопільська міська ГО родин дітей-інвалідів «Дитина» та інші [3, с.4].

Громадські організації, що створені батьками дітей з інвалідністю, основним завдання визначають, інтеграцію та включення особливих дітей у суспільство. У своїй діяльності такі організації ґрунтуються на таких цінностях інклюзії: «цінність людини не залежить від її здібностей та досягнень; кожна людина є здатною відчувати і думати; кожна людина має право на спілкування і на те, щоб її почули; усі люди потребують підтримки і дружби ровесників; для усіх учнів прогрес скоріше може бути досягнутий в тому, що вони можуть, ніж у тому, що не можуть; освіта може здійснюватись краще в контексті реальних взаємостосунків» [4, с.23].

Проаналізувавши статuti, нормативні документи громадських організацій можна виділити такі основні напрями їхньої діяльності: доступ до отримання корекційно-розвиткових послуг дітям з інвалідністю у віддалених районах, селах; фізична, психологічна, соціальна реабілітація; інклюзивно-змістовне дозвілля: відвідування театру, цирку, виставок, басейну, спортивних, творчих гуртків, мандрівки тощо; професійно-трудова навчання (наприклад, підготовка юного кулінара); налагодження соціального партнерства з різними фахівцями (корекційними педагогами, психологами, логопедами та ін.), державними та громадськими організаціями, благодійними фондами щодо реалізації прав особливих дітей на повне життя у суспільстві; соціальна адаптація та інтеграція у суспільство дітей з особливими освітніми потребами; інформаційна, психолого-педагогічна підтримка батьків, що виховують особливих дітей, посилення їхнього реабілітаційного потенціалу; висвітлення інформації про свою діяльність серед членів громади та залучення їх до підтримки [3, с. 4].

Узагальнюючи, слід сказати, що об'єднання батьків особливих дітей у громадські організації має важливе значення. По-перше, це означає реалізацію права на освіту через залучення особливих дітей до навчання (причому батьки мають право обирати різні форми навчання: інклюзивне, спеціальне тощо). По-друге, такі громадські організації батьків сприяють отриманню більших можливостей у розвитку та самореалізації у соціумі (корекційно-реабілітаційні заходи, дизайн середовища, доступ до громадських місць, дозвіллеві заклади тощо). По-третє, сім'я, здійснюючи підтримку особливої дитини, бере участь у

прийнятті рішень у політиці держави щодо створення сприятливих умов включення дитини з інвалідністю у суспільство. По-четверте, відкритість та активна соціальна позиція батьківських громадських організацій з відстоювання прав дітей з інвалідністю сприяє формуванню у суспільстві гуманістичних цінностей, визнання і поваги окремих осіб з інвалідністю та всієї соціальної групи [3, с.5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, прийнята 13.12.2006. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
2. Про громадські об'єднання : закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#text>
3. Лещенко О. Г. Роль громадських організацій у соціальній інклюзії дітей з інвалідністю в Україні. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://conferences.rsglobal.pl/index.php/conf/catalog/download/7/11/263-1?inline=1> 13.05.2022 р. 50 с.
4. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / упор. Бондар К. М. 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий ріг», 2019. 170 с.

*Смоляр Оксана Юріївна,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Сойко Інна Миколаївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Нові пріоритети комунікативної компетентнісної освіти визначені в Законі України «Про вищу освіту» (2014р.) [3], «Про освіту» (2017 р.) [4], Державній національній програмі «Освіта» «Україна XXI століття» [1], Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [5], та інших нормативних документах.

У Державному стандарті початкової освіти зазначено, що вимоги до обов'язкових результатів навчання розроблено на основі компетентісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності, визначені Законом України «Про освіту» з урахуванням Рекомендацій